

Lavangen kommune

Tiltaksstrategi for tilskudd til spesielle
miljøtiltak i landbruket (**SMIL**)
for perioden 2022 - 2025

Vedtatt av Lavangen kommunestyre – sak 067/22 i møte 03.11.2022

1. Kort om Lavangen kommune

Lavangen kommune er blitt karakterisert som Norges vakreste og stilleste fjord. Kommunen ligger sentralt i Indre Sør-Troms regionen. Fjorden er omgitt av høye og bratte fjell. I nord-vest strekker Reitetindene seg opp til over 1200 moh. Sentralt i kommunen ligger Spanstind som med sine 1456 moh er det høyeste fjellet i Sør-Troms.

Kommunikasjonsmessig ligger kommune gunstig til, med E6 sentralt gjennom kommunen og kort avstand til to sentrale flyplasser.

Lavangen beskrives i offentlige dokumenter som en nærings svak kommune. Dette betyr at kommunen har få og hovedsakelig små bedrifter.

Innen primærnæringene er det pr tiden 13 aktive bruk, disse driver hovedsakelig med sau. I tillegg drives det med reindrift i kommunen.

2. Bakgrunn

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Hovedmålet i regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms er:
Å styrke miljøarbeidet i jordbruket og synliggjøre jordbrukets miljøinnsats i Troms.

Stortingsmelding 11 i 2016-2017 peker på at det er viktig å redusere klimagassutslippa fra bruk av husdyrgjødsel, og at de regionale miljøprogramma må prioritere slike tiltak. Regjeringa vil også innlemme klima som et hovedtema under forurensningsformålet i nasjonalt miljøprogram, og krever at dette gjenspeiles i de kommunale prioriteringene av SMIL-tiltak.

3. Organisering og prosess

Strategien er utforma med utgangspunkt i regionalt

bygdeutviklingsprogram for Troms og Finnmark 2019 - 2022 i tillegg til de regionale miljøutfordringene som også er til stede i Lavangen.

I samsvar med § 8 i «SMIL-forskriften» sendes strategien ut på høring til faglag og Statsforvalteren, behandles deretter i planutvalget før den blir presentert for endelig godkjenning i kommunestyret.

4. Miljøutfordringer for jordbruket i kommunen

Den største miljøutfordringa er at biologisk og kulturhistorisk viktige kulturlandskap gror igjen. Naturbeitemark, slåttemark og beiteskoger går tapt når slått og beite opphører.

-Verdifulle kulturlandskap.

I naturbasen er det registrert to naturbeitemarker med nasjonal verdi A, det er Bakkemo og Å.

Utfordringa for kulturlandskapet generelt i kommunen er at vi mister viktige naturtyper på grunn av mindre slått og beite.

-Kulturminner.

Lavangen kommune har en egen kulturminneplan vedtatt i 2016. Av denne fremgår det at kommunen har mange viktige kulturminner. De viktigste materielle kulturminnene er omtalt i planen. Det er også gjennomført en prioritering av kulturminner i forhold til hvilke som ansees for å være viktigst. Planen vil være en viktig verktøy i forbindelse med vurderingen av søknader om SMIL midler.

Utfordringa er at mange kulturminner gror igjen og at gammel bebyggelse forfaller.

-Forurensing.

Det er ikke registrert områder der forurensing fra jordbruket utgjør noen større trussel mot vannkvaliteten.

Imidlertid bør to kartlagte vannregionområder ha fokus, det gjelder Myrelva og Spansdalselva midtre 2.

Det er uansett svært viktig å ta vare på næringsstoffene ved å redusere tap både til luft og vann.

Klimaendringene vil gi mer nedbør, og dette vil føre til at mer jord vil få dårlig dreneringstilstand og vil bidra til å øke avrenninga av

næringsstoffer.

-Friluftsliv.

Mange steder går det merka turløyper gjennom jordbrukets kulturlandskap. Det er foretatt kartlegging av friluftsområdene i kommunen. Vi er ikke kjent med at det er problemer for allmenheten å få tilgang til disse områdene.

5. Prioriterte miljøtiltak for jordbruket i perioden

- Redusere næringstap til luft og vann, og redusere klimagassutslipp ved hjelp av hydrotekniske tiltak som f.eks. avskjæringsgrøfter, åpning av lukka bekker o.l.
- Særskilte miljøtiltak i driftsbygninger og driftsopplegg som kan inspirere andre i næringa til lignende tiltak.
- Økologiske rensetiltak, som f.eks. buffersoner mot vassdrag, og miljøplantinger.
- Ta vare på kulturminner og kulturmiljøer som en del av landbrukets kulturlandskap.
- Bevare og videreutvikle biologisk og kulturhistorisk verdifulle kulturlandskap.

6. Strategi for å oppnå målene

Det er viktig at kommunen mottar gode søknader for å kunne møte miljøutfordringene i tiltaksstrategien. Det skal vi få til ved å:

- Samarbeide med grunneiere, faglag, foreninger og næringsorganisasjoner i landbruket.
- Informere via kommunens nettside, facebookside, e-post og evnt andre kanaler via nett.
- Få gode prosjekter fram i media.

7. Retningslinjer for prioritering mellom søknader

- Prosjekt med størst miljø- og verdiskapingspotensial prioriteres høyest.
- Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter som kan lede fram til større prosjekter prioriteres.
- Der søknadene ellers er gode, prioriteres tiltak som kan gi framtidig RMP-tilskudd foran andre tiltak.
- Der søknadene ellers er gode, prioriteres fellestiltak foran enkelttiltak.
- Prosjekter i tilknytning til miljøtiltak(forurensning) prioriteres foran andre tiltak.
- Søknadsfrist: 1. mai og 1. oktober

8. Virkeområde

Prosjektet/tiltak på landbrukseiendommer.

9. Hvem kan søke ?

- foretak som er berettiget produksjonstilskudd.
- eier av landbrukseiendom/-areal, såfremt det foregår tilskuddsberettiget produksjon på gården.

10. Tilskuddsordninger og tilskuddssatser

I SMIL-forskriften oppgis det hvilke tilskuddsordninger som inngår i SMIL-ordninga:

- Tilskudd til planleggings- og tilretteleggingstiltak: inntil 100%
 - Formålet med slike prosjekter er å legge til rette for større helhetlige prosjekter over større områder.
- Tilskudd til kulturlandskapstiltak: inntil 70%, inntil 100% for særskilte tiltak for å bevare biologisk mangfold
 - Tiltak som ivaretar biologisk mangfold og gammel kulturmark, og som tilrettelegger for økt biologisk mangfold.
 - Tiltak som tilrettelegger for større tilgjengelighet og opplevelser i landskapet, og som holder verdifulle områder åpne.
 - Tiltak som ivaretar kulturminner og kulturmiljøer, inkludert verneverdige bygninger, gjennom skjøtsel, vedlikehold og

- istandsetting etter kulturminnefaglige retningslinjer.
- Tilskudd til forurensingstiltak: inntil 70%
 - Tiltak som reduserer risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp.
 - Tiltak som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer.
 - Tiltak som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til luft og vann

Kommunen står fritt til å sette lavere tilskuddsprosent for de ulike tiltakene.

Utfyllende beskrivelse av tiltak står i rundskrivet til forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket.

Disse ordningene kan også være aktuelle å søke på:

- Regionalt miljøtilskudd –
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til drenering av jordbruksjord
- Støtteordninger gjennom Innovasjon Norge
- Støtteordninger gjennom Enova
- Tilskudd til samiske kulturminner
- Diverse tilskuddsordninger hos Riksantikvaren